

МЕТОДОЛОГІЧНІ РОЗ'ЯСНЕННЯ

МОНІТОРИНГ ЕФІРУ ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЙ
ЩОДО ДОТРИМАННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОМ КВОТ

Київ, вересень 2017 р.

ЗМІСТ

1 Моніторинг ефірів радіостанцій щодо дотримання мовних квот.....	03
2 Моніторинг ефірів телеканалів щодо дотримання квот на передачі європейського виробництва	07
3 Моніторинг ефірів телеканалів щодо дотримання мовних квот.....	09

1 | МОНІТОРИНГ ЕФІРІВ РАДІОСТАНЦІЙ ЩОДО ДОТРИМАННЯ МОВНИХ КВОТ

СКЛАД ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ

З ПІДГОТОВКИ МЕТОДОЛОГІЧНИХ РОЗ'ЯСНЕНЬ ЩОДО МОНІТОРИНГУ ЕФІРУ РАДІОКОМПАНІЙ ПО ДОТРИМАННЮ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОМ КВОТ

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення

- Ю. Артеменко – голова Національної ради
- О. Герасим'юк – перший заступник голови Національної ради
- У. Фецюк – заступник голови Національної ради
- О. Ільяшенко – відповідальний секретар Національної ради
- В. Коваль – член Національної ради
- О. Черниш – член Національної ради
- С. Костинський – член Національної ради, керівник проекту
- Р. Кіфлюк – начальник управління контролю та аналізу телерадіомовлення Національної ради
- Г. Чумаченко – начальник юридичного управління Національної ради
- С. Савельєв – начальник управління представників Національної ради
- М. Звягольська – представник Національної ради у м. Київ
- О. Лисенкова – заступник начальника управління контролю та аналізу телерадіомовлення, начальник відділу контролю в сфері телерадіомовлення
- Д. Швидченко – начальник відділу моніторингу та аналізу телерадіомовлення
- І. Пархоменко – начальник відділу нормативно-правового забезпечення
- Ю. Нечипоренко – помічник-консультант члена Національної ради

Громадські організації та медіаіндустрія

- К. М'яснікова – виконавчий директор Незалежної асоціації мовників (НАМ)
- А. Євтухов – генеральний директор «Бізнес Радіо Груп»
- І. Чернишов – директор радіогрупи «ТАВР МЕДІА»
- О. Малишева – генеральний директор радіогрупи «UMH group»
- Н. Марчук – виконавчий директор ПАТ «ТРК ЛЮКС»

1. МОНІТОРИНГ ЕФІРІВ РАДІОСТАНЦІЙ ЩОДО ДОТРИМАННЯ МОВНИХ КВОТ

Національна рада здійснює моніторинг ефірів радіостанцій стосовно принципів застосування вимог законодавства щодо обсягу пісень державною мовою та обсягу ведення передач державною мовою відповідно до частини 2 та 5 ст. 9 ЗУ «Про телебачення і радіомовлення».

Радіоорганізації мають дотримуватись вимог Закону щодо обсягу пісень державною мовою та обсягу ведення передач державною мовою з 8 листопада 2016 року.

Загальний обсяг

	пісень українською мовою (у тому числі з 7.00 до 14.00 та з 15.00 до 22.00)	ведення передач українською мовою
з 8.11.2016	не менше 25%	не менше 50%
з 8.11.2017	не менше 30%	не менше 55%
з 8.11.2018	не менше 35%	не менше 60%

Пісні українською мовою

1. Пісня – це словесно-музичний твір, у якому є хоча б одна фраза або рядок, які дозволяють під час здійснення моніторингу однозначно ідентифікувати їх належність до тієї чи іншої мови. Тривалість пісні має становити не менше як 90 секунд.
2. Пісні з текстами на діалектах української мови вважаються піснями державною мовою.
3. Квота обраховується за кількістю пісень державною мовою від загальної кількості пісень.
4. Вимога щодо частки музичних творів українських авторів та виконавців скасовується.
5. Мінімальна частка пісень офіційними мовами Європейського Союзу визначена у законодавстві на добу. Тому контроль за її дотриманням буде здійснюватися шляхом проведення добового моніторингу, відповідно до всіх норм чинного законодавства.
6. Жодних винятків щодо обсягу пісень державною мовою у дні трауру та дні пам'яті, під час свят, у передвиборний період та під час інших подій, які істотно впливають на зміст радіопрограм, не передбачено.

Ведення передач державною мовою

7. Мовою ведення передач є винятково мова дикторів та ведучих передач. Контроль за мовою інших учасників передачі (гостей передачі, слухачів тощо) не здійснюється.
8. Веденням передач вважається будь-яка репліка, проголошена диктором або ведучим, якщо її тривалість перевищує одну секунду. Цитування тексту іншою мовою в межах однієї репліки українською мовою зараховується до репліки державною мовою.
9. Рекламні ролики, оголошення про спонсорство, джінгли (в тому числі ті, що транслюються всередині передач), анонси, заставки та оформлення передач до мовної квоти не зараховуються, контроль за обсягом їх трансляції українською мовою не здійснюється.

Здійснення моніторингів

10. Національна рада здійснює контроль за виконанням квот на підставі добових моніторингів.

Санкції

Вимога ЗУ «Про телебачення і радіомовлення»	Санкція за порушення
частка пісень державною мовою (ч. 2 ст. 9)	штраф у розмірі 5% загальної суми
мова ведення передач (ч. 5 ст. 9)	ліцензійного збору (ч. 11 ст. 72)

2 | МОНІТОРИНГ ЕФІРІВ ТЕЛЕКАНАЛІВ ЩОДО ДОТРИМАННЯ КВОТ НА ПЕРЕДАЧІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

2. МОНІТОРИНГ ЕФІРІВ ТЕЛЕКАНАЛІВ ЩОДО ДОТРИМАННЯ КВОТ НА ПЕРЕДАЧІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Національна рада здійснює моніторинг ефірів телеканалів стосовно застосування вимог законодавства щодо передач європейського виробництва, а також США та Канади відповідно до частини 4 ст. 28 ЗУ «Про телебачення і радіомовлення».

1. Ліцензіати (крім супутникового мовлення) повинні дотримуватися таких пропорцій у проміжках часу між 07:00 та 23:00:

1.1. передачі європейського виробництва, а також США та Канади – не менше як 70% від усього обсягу передач за вказаний проміжок часу;

1.2. передачі українського виробництва – не менше як 50% від усього обсягу передач за цей проміжок часу.

2. Тижневий обсяг мовлення становить 112 годин мовлення (за умови цілодобового мовлення телерадіоорганізації), відтак:

2.1. передачі українського виробництва мають становити: від 50% до 100% (від 56 годин до 112 годин на тиждень);

2.2. передачі європейського виробництва: від 20% до 50% (від 22 годин 24 хвилин до 56 годин на тиждень);

2.3. передачі інших країн: не більше як 30% (не більше як 33 години 36 хвилин на тиждень).

3. Головною ознакою порушення вважається перевищення 30-відсоткової частки від тижневого мовлення у визначеному часовому проміжку передач виробництва країн, які не підпадають під категорію «європейської» та передач українського виробництва.

4. До **категорії «передача» зараховуються** всі змістовно завершені частини програми: реклама, оформлення ефіру, телепродаж, фільми, анонси та інші типи передач.

5. До **передач європейського виробництва** належать передачі, що створені юридичними особами або на замовлення юридичних осіб – резидентів держав, які ратифікували Європейську конвенцію про транскордонне телебачення, та країн Європейського Союзу, США, Канади.

6. До **українських та європейських передач**, у тому числі фільмів, які використовуються як частини телерадіопрограми, не належать фільми, створені на замовлення або за участі однієї або кількох юридичних осіб-резидентів держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом.

7. До **передач українського виробництва, вироблених у часи Радянського Союзу**, належить аудіовізуальний продукт, який відповідає вимогам чинного законодавства про кінематографію.

Санкції

Вимога ЗУ «Про телебачення і радіомовлення»	Санкція за порушення
частка національного аудіовізуального продукту (ч. 1 ст. 9)	штраф у розмірі 5% загальної суми ліцензійного збору (ч. 11 ст. 72)
частка передач європейського виробництва (ч. 4 ст. 28)	попередження (ст. 72)

3 | МОНІТОРИНГ ЕФІРІВ ТЕЛЕКАНАЛІВ ЩОДО ДОТРИМАННЯ МОВНИХ КВОТ

СКЛАД ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ

З ПІДГОТОВКИ МЕТОДОЛОГІЧНИХ РОЗ'ЯСНЕНЬ ЩОДО МОНІТОРИНГУ ЕФІРУ ТЕЛЕКОМПАНІЙ ПО ДОТРИМАННЮ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОМ КВОТ

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення

- Ю. Артеменко – голова Національної ради
- О. Герасим'юк – перший заступник голови Національної ради
- У. Фещук – заступник голови Національної ради
- О. Ільяшенко – відповідальний секретар Національної ради
- В. Коваль – член Національної ради
- О. Черниш – член Національної ради
- С. Костинський – член Національної ради, керівник проекту
- Р. Кіфлюк – начальник управління контролю та аналізу телерадіомовлення Національної ради
- Г. Чумаченко – начальник юридичного управління Національної ради
- С. Савельєв – начальник управління представників Національної ради
- М. Звягольська – представник Національної ради у м. Київ
- О. Лисенкова – заступник начальника управління контролю та аналізу телерадіомовлення, начальник відділу контролю в сфері телерадіомовлення
- Д. Швидченко – начальник відділу моніторингу та аналізу телерадіомовлення
- І. Пархоменко – начальник відділу нормативно-правового забезпечення
- Ю. Нечипоренко – помічник-консультант члена Національної ради

Громадські організації медіаіндустрії в сфері телебачення

- Н. Клітна – голова Громадської ради при Національній раді
- О. Большакова – юрист Незалежної асоціації мовників (НАМ)
- І. Коваль – директор Асоціації «Індустріальний телевізійний комітет»
- С. Сьомкін – виконавчий директор Асоціації «Індустріальний телевізійний комітет»

Медіаіндустрія

- А. Максимчук – заступник генерального директора групи StarLightMedia
- Р. Шевчук – заступник директора з правових питань групи StarLightMedia
- І. Стройко – старший юрисконсульт ТОВ «ТРК «СТУДІЯ 1+1»
- Т. Прозоровський – член правління ПрАТ «Телеканал «Інтер»
- О. Водолажко – директор юридичного департаменту ТОВ «ТРК «Україна»
- Є. Буцан – директор юридичного департаменту ТОВ «Медіа Група Україна»
- К. Грицак – заступник директора ТОВ «ВОЛЯ КАБЕЛЬ»

3. МОНІТОРИНГ ЕФІРІВ ТЕЛЕКАНАЛІВ ПО ДОТРИМАННЮ МОВНИХ КВОТ

Національна рада здійснює моніторинг ефірів телекомпаній щодо обсягу мовлення державною мовою відповідно до ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації»¹.

Таблиця 1. Загальні вимоги Закону (з урахуванням табл. № 2)

Категорія або вид мовлення ²		Обсяг моніторингу, проміжки	Обсяг мовлення державною мовою	Частка передач новин державною мовою	Обсяг мовлення мовами корінних народів, у т.ч. державною мовою	Мова реклами, анонсів, елементів оформлення ефіру	Мова кліпів, музичних творів	Мова фільмів: максимально допустимий обсяг виконання іншими мовами
Ефірне та/або багатоканальне телебачення	Загальнонаціональне	Тижневий (168 годин безперервно) 07:00-18:00, 18:00-22:00	75% (абз. 1 ч. 2 ст. 10)	75% (абз. 1 ч. 4 ст. 10)	75% (30%) (абз. 3 ч. 4 ст. 10)	Не врегульовано.	Не врегульовано.	10% (абз. 4 ч. 6 ст. 10)
	Регіональне		75% (абз. 1 ч. 2 ст. 10)					
	Місцеве		60% (абз. 1 ч. 3 ст. 10)					
Супутникове телебачення	(>1 області)		75% (абз. 2 ч. 2 ст. 10)			Національна рада застосовує вимоги закону як для передач.		
	(1 область)		60% (абз. 2 ч. 3 ст. 10)					
Кабельне	Місцеве		60%					

1. Далі по тексту – Закон.

2. Норми закону стосуються виключно ліцензіатів Національної ради.

Таблиця 2. Вимоги Закону в перехідний період (до 13.10.2018 р.)

<u>Вимоги</u>	<u>Роз'яснення</u>
Основні вимоги	<ul style="list-style-type: none">Програми та передачі, їх частини, які повністю або частково створені та/або профінансовані телерадіоорганізацією, а також програми, фільми, аудіовізуальні твори, вироблені фізичними або юридичними особами України (національний аудіовізуальний продукт)зараховуються до частки виконаних державною мовою (п. 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону).
Окремі вимоги	<ul style="list-style-type: none">Фільми та передачі, що не є національним аудіовізуальним продуктом, транслюються, озвучуються або дублюються виключно українською мовою з 13.10.2017 р. в межах квот, передбачених Законом для різних категорій мовлення.До 13.10.2018 р. національний та власний аудіовізуальний продукт незалежно від мови виконання зараховується до частки (квоти) україномовного продукту.Субтитрування власного та національного аудіовізуального продукту в перехідний період не є обов'язковим.Програми та передачі (фільми), створені фізичними або юридичними особами України спільно з іншим виробником, зараховуються до частки (квот) виконаних державною мовою.Дозволяється використання у телевізійних передачах коротких уривків з інших аудіовізуальних творів (цитування) мовою оригіналу в обсязі, що обумовлений творчим задумом та відповідає вимогам ЗУ «Про авторське право та суміжні права». При цьому використання у телевізійній передачі таких уривків не впливає на визначення мови виконання такої передачі.

Таблиця 3. Окремі вимоги закону щодо передач, у тому числі – фільмів³ (після 13.10.2018 р.)

<u>Вимоги</u>	<u>Роз'яснення</u>
Вимоги до всіх видів передач (з урахуванням винятків)	<ul style="list-style-type: none">· Головною ознакою мови передачі є мова її ведення (мова ведучих передачі).· Передача не вважається україномовною за наявності двох і більше ведучих, один з яких не використовує державну мову.· Передача (в тому числі музичний концерт) вважається виконаною українською мовою, якщо виступи (репліки) ведучих (дикторів) передачі, а також осіб, які беруть участь у передачі, виконані, дубльовані, озвучені (з урахуванням вимог цього Закону) українською мовою (абз. 1 ч. 6 ст. 10 Закону).· У передачах, фільмах, виконаних державною мовою, допускається використання інших мов без дублювання та озвучення у таких випадках:<ul style="list-style-type: none">· а) у репортажі з місця події (крім мови реплік репортерів);· б) у виступах, інтерв'ю, коментарях, поясненнях, запитаннях тощо осіб, які беруть участь у передачі (крім ведучих (дикторів) передачі), або в окремих репліках ведучих (дикторів) передачі в обсязі, обумовленому творчим задумом передачі;· в) у музичних творах з текстом (тобто у піснях), які є частиною передачі немuzичного жанру чи фільму та використані в ній лише як звуковий супровід;· г) у музичних кліпах, що містять текстовий супровід;· г) у будь-яких творах, виступах, виконаних мовами корінних народів України.· Такі передачі, фільми зараховуються до частки (квоти) виконаних державною мовою.· При обчисленні частки (квоти) передач та/або фільмів, виконаних державною мовою, враховується загальна тривалість фільмів, новин та інших передач (або їхніх частин, якщо фільм транслюється на межі початку та закінчення часового проміжку 07:00 – 22:00), створених, дубльованих або озвучених українською мовою, що транслювалися телерадіоорганізацією впродовж тижня у проміжках часу, визначені ст. 10 Закону. При цьому мова виконання (озвучення, дубляжу) передач та/або фільмів визначається відповідно до частин шостої та сьомої статті 10 Закону (абз. 1 ч. 5 ст. 10 Закону).· Передачі, які є власним продуктом, а також передачі, створені до 01.08.1991 р., можуть транслюватися недержавною мовою (в межах 25% квоти). Такий власний продукт не підлягає субтитруванню.· Субтитруванню підлягають виключно передачі, створені до 01.08.1991 р., трансляція яких допускається недержавною мовою відповідно до абзацу другої частини п'ятої статті 10 Закону.· Передача, що транслюється в прямому ефірі, вважається виконаною державною мовою, якщо виступи (репліки) ведучих (дикторів) виконані українською мовою (абз. 2 ч. 6 Закону).

3. Фільми, на які видані прокатні посвідчення Державного агентства України з питань кіно.

· Фільми та передачі спільного виробництва, які не є власним продуктом, виконуються, дублюються або озвучуються державною мовою (абз. 2, 3 ч. 6 ст. 10 Закону).

· Дитячі та анімаційні фільми, створені до 01.08.1991 р., транслюються (дублюються або озвучуються) державною мовою (абз. 2 і 3 ч. 5 ст. 10 Закону).

· Трансляція музичних творів з текстом, в тому числі кліпів, які є частиною передачі будь-якого жанру, допускається недержавною мовою. Такі передачі в повному обсязі зараховуються до частки виконаних державною мовою, якщо мова ведучих/дикторів – українська.

· Діалекти української мови зараховуються до квоти державної мови. Дозволяється використання у телевізійних передачах коротких уривків з інших аудіовізуальних творів (цитування) мовою оригіналу обсягом, що обумовлений творчим задумом та відповідає вимогам ЗУ «Про авторське право та суміжні права». При цьому використання у телевізійній передачі таких уривків не впливає на визначення мови виконання такої передачі.

Вимоги до фільмів
(з урахуванням винятків)

Всі фільми
(окрім власних або створених до 01.08.1991 р.)

· Звуковий ряд має бути виконаний/дубльований/озвучений державною мовою (абз. 3 ч. 6 ст. 10 Закону)

· Для цілей реалізації художнього, творчого задуму допускається у фільмі (крім дитячих та анімаційних фільмів) використання інших мов обсягом не більше 10% загальної тривалості всіх реплік учасників фільму. При цьому всі іншомовні репліки субтитруються українською мовою.

Власного виробництва

· Можуть транслюватися недержавною мовою, за умови субтитрування державною мовою.

Створені до 01.08.1991 р.

· Субтитруються державною мовою (абз. 3 ч. 5 ст. 10 Закону)

· При цьому вони не зараховуються до квоти україномовних передач.

Національного виробництва

Створені на території республік колишнього СРСР неросійською та неукраїнською мовами і в подальшому дубльовані російською мовою

· Озвучуються або дублюються державною мовою (абз. 2 ч. 5 ст. 10 Закону).

Вимоги до телерадіоорганізацій, які відповідно до ліцензії здійснюють супутникове іноземне або кабельне мовлення та програми яких ретранслюються провайдерами програмної послуги	<ul style="list-style-type: none"> · Телерадіоорганізації (у т.ч. кабельного мовлення) здійснюють мовлення державною мовою (ч. 1 ст. 10 Закону). Обов'язковий (мінімальний) обсяг мовлення державною мовою для телерадіоорганізацій окремих категорій мовлення встановлюється Законом. · Програми телерадіоорганізацій⁴ закордонного мовлення можуть ретранслюватися провайдерами програмної послуги, якщо тижневий обсяг передач/фільмів, виконаних державною мовою у відповідних проміжках складає не менше як 60%. · Науково-просвітницькі передачі, виконані однією або декількома офіційними мовами Європейського Союзу, транслиються з використанням звукового ряду, в якому використовуються офіційні мови Європейського Союзу, державна мова або мови корінних народів України. · Вимоги Закону не застосовуються до іноземних мовників при ретрансляції їхніх програм провайдерами програмної послуги на території України. · Ліцензіати, які здійснюють кабельне або інші види мовлення з використанням декількох звукових рядів, мають забезпечити виконання вимог Закону шляхом попередньої установки основної (базової) версії звукового ряду для всіх телеглядачів/абонентів. Основною (базовою) версією звукового ряду є версія, в якій обсяг використання державної мови відповідає вимогам Закону.
Під дію закону не підпадають (абз. 1 ч. 8 ст. 10)	<ul style="list-style-type: none"> · Суб'єкти державного іномовлення. · Закордонне мовлення. · Мовлення, основу програмної концепції якого складають науково-просвітницькі передачі, виконані однією або декількома офіційними мовами Європейського Союзу. · Супутникове мовлення, основу програмної концепції якого складають освітні передачі, спрямовані виключно на вивчення іноземних мов. · Телерадіоорганізації, що здійснюють радіомовлення.

Санкції

Вимога ЗУ «Про телебачення і радіомовлення»	Санкція за порушення
обсяг мовлення державною мовою (ст. 10)	штраф у розмірі 5% загальної суми ліцензійного збору (ч. 11 ст. 72)

4. Термін «телерадіоорганізація» використовується у значенні, наведеному у ст. 1. ЗУ «Про телебачення і радіомовлення».